

نقش صفات بنیادی شخصیت در پیش‌بینی مؤلفه‌های خیانت زناشویی از دیدگاه دانشجویان

سارا کریمی^{۱*}، رحیم یوسفی^۲، مهران سلیمانی^۳

۱. کارشناس ارشد روانشناسی، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول)
۲. دانشیار گروه روانشناسی، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
۳. استادیار گروه روانشناسی، گروه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

چکیده

مقدمه: زندگی مشترک نیز مانند هر امر و پدیده‌ی دیگر، آسیب‌ها و آفت‌های خاص خود را دارد و یکی از آسیب‌های عمده‌ی زندگی مشترک، مسئله‌ی خیانت زوجین است. خیانت زناشویی در تعهد زناشویی آسیب‌زنده‌ترین مشکلی است که تمامی رابطه زناشویی را متأثر از خود می‌سازد پیش‌زمینه و هدف: هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش صفات بنیادی شخصیت در پیش‌بینی مؤلفه‌های خیانت زناشویی می‌باشد.

روش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ می‌باشد که ۴۰۰ نفر به طریق روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. داده‌های مورد نیاز به وسیله پرسشنامه خیانت زناشویی (آی.ان.اف، کیو) و پرسشنامه صفات بنیادی شخصیت (ان، ای، ا-اف، اف، آی) جمع‌آوری شدند. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه هم‌زمان تجزیه و تحلیل شده است.

نتایج: نتایج حاصل از مدل رگرسیون نشان داد که مؤلفه روان‌رنجوری و باوجدان بودن بیشترین نقش را در پیش‌بینی مؤلفه‌های خیانت زناشویی داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری: در تبیین یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان این گونه نتیجه‌گیری کرد که صفات بنیادی شخصیت با مؤلفه‌های خیانت زناشویی مرتبط هستند؛ بنابراین می‌توان گفت که مسئله‌ی خیانت زوجین پیوند تنگاتنگی با مفهوم شخصیت دارد و از مسائل مهم و پیچیده‌ای است که باید مورد توجه قرار بگیرد. در واقع ریشه خیانت افراد را می‌شود در ویژگی‌های شخصیتی آن‌ها جست‌وجو کرد.

کلیدواژه‌ها: رابطه زناشویی، خیانت زناشویی، صفات بنیادی شخصیت.

*Email: s68.karimi@yahoo.com

دوفصلنامه علمی - پژوهشی

روانشناسی بالینی و شخصیت

(دانشور رفتار)

دوره ۱۵، شماره ۲، پیاپی ۲۹
پائیز و زمستان ۱۳۹۶
صص: ۹۷-۱۰۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۱/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۶/۰۲

Biannual Journal of

Clinical Psychology & Personality

(Daneshvar-e-Raftar)

Vol. 15, No. 2, Serial 29

Autumn & Winter
2017-2018

pp.: 97-109

مقدمه

پیمان ازدواج، یک مقوله‌ی انسانی خاص است و از آنجا که انسان موجود ثابتی نیست، اصولاً مقوله‌های انسانی، در قالب تعریف ثابت نمی‌گنجد. پس از اولین ازدواج، بیشتر افراد از خود و همسرشان انتظار دارند که در طول ازدواجشان از نظر جنسی و عاطفی وفادار بمانند [۱]. ازدواج خوب و مناسب افراد را قادر می‌سازد تا به حسی از معنای هویت در زندگی‌شان دست یابند. مطالعات گوناگون نشان داده‌اند که افراد زمانی که متأهل می‌شوند نسبت به دوره مجردی سالم‌تر و شادترند [۲]؛ اما یکی از چالش‌هایی که بسیاری از زوجها با آن روبه‌رو هستند فریب‌کاری در رابطه است و بزرگ‌ترین عمل فریبکارانه بین زوج رویارویی با خیانت است. پیچیدگی ارتباطات صمیمی و اثرات خیانت بر روی آن، ضرورتی را ایجاد کرده که درمانگران از منظرهای مختلف به این اثرات توجه کنند. ارتباطات صمیمی و متعهدانه درازمدت صرفاً به‌عنوان ازدواج یک زن و مرد در نظر گرفته می‌شود و برای روابط دیگر منظره‌ی ندارد. زوجی که زندگی با یکدیگر را انتخاب می‌کنند و با ورود فرزندان خانواده‌ای را شکل می‌دهند و زوجی که تصمیم می‌گیرند صرفاً با یکدیگر زندگی کنند، همگی این ارتباطات در قوانین ازدواج تعیین می‌شود [۳]. تمامی نهادهای مذهبی، فرهنگی و قانونی با این رفتار مخالف‌اند و بیشتر افراد جامعه آن را اشتباه می‌دانند. اگرچه خیانت آسیب‌زاترین و ویران‌کننده‌ترین رویداد در ازدواج است و پیامدهای ناگوار آن نهاد خانواده و سلامت فرزندان و امنیت جامعه را دچار شفتگی می‌سازد، اما متأسفانه همه‌ی افراد متأهل در معرض آن قرار دارند و برخی درگیر آن می‌شوند [۴]. جای تعجب نیست که خیانت یکی از قوی‌ترین و پیش‌بینی‌کننده‌ترین عامل انحلال رابطه برای زوجها می‌باشد [۵، ۶]. خیانت یک مشکل جدید نیست، زوجها برای چندین سال تحت تأثیر آن هستند و می‌تواند چالش مهمی برای زوجها شود و یکی از سخت‌ترین مشکلات برای درمان است [۷]. بلو و هارت نت در بررسی ادبیات مربوط به خیانت به این نتیجه رسیدند هیچ‌گونه توافقی در تعریف خیانت وجود ندارد [۸]. علاوه بر این به دلیل تفاوت معیارها و انتظارات مابین افراد و تنوع رابطه صمیمی و تعهدات، تعریف خیانت پیچیده‌تر می‌شود. در کل خیانت زناشویی به‌عنوان یک راز جنسی، عاشقانه یا درگیری عاطفی که منجر به نقص تعهد رابطه زناشویی است تعریف می‌شود [۹]. در تعریف دیگر خیانت زناشویی نقص رابطه دونفره است که منجر به شکل‌گیری درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه می‌شود [۱۰] در واقع خیانت بخشی

از رفتار انسان و پدیده‌ای بین فردی است که به راحتی نمی‌توان آن را مشاهده کرد. اغلب مردم برای داشتن عشق واقعی و روابط متعهد عاشقانه مشتاق هستند اما ممکن است از سوی همسر خود به خیانت تهدید شوند [۱۱]. خیانت زناشویی^۱ قدمتی طولانی دارد، ۲۲ تا ۲۵ درصد از مردان متأهل و ۱۱ تا ۱۵ درصد از زنان متأهل درگیر در خیانت زناشویی بوده‌اند [۱۲]. مردان و زنان هر دو به داشتن خیانت جنسی و عاطفی واکنش ناراحتی و پریشانی نشان می‌دهند [۱۳]. افرادی که خیانت همسر خود را درک می‌کنند به احتمال زیاد واکنش‌های شدید عاطفی، مانند خشم، انزجار، صدمه دیدن، حسادت و... را تجربه می‌کنند [۱۴] کسانی که با خیانت همسر مواجه می‌شوند ممکن است طیف وسیعی از رفتارها از جمله اضطراب، بخشش و انتقام را از خود نشان دهند [۱۲] علاوه بر این افراد غالباً از نتایج منفی درونی مانند کاهش عزت نفس، افزایش پریشانی روانی و... برخوردار هستند [۱۵]. نظریه حساسیت به رقیب نشان داده است که زنان به نشانه‌های خیانت نسبت به مردان حساس‌تر هستند و تمرکز خود را بیشتر بر روی جاذبه‌های رقیب خود که در مجاورت همسر است قرار می‌دهند [۱۶]. زنان در جست‌وجوی صمیمیت عاطفی و مردان خواهان صمیمیت جنسی می‌باشند. بیشتر کسانی که درگیر روابط فرازناشویی شده‌اند، اظهارنظر داشته‌اند که فعالانه به دنبال برقراری ارتباط نبوده‌اند، بلکه در آغاز فقط درباره‌ی مشکلات کاری یا خانوادگی با طرف مقابل به گفت‌وگو پرداخته‌اند، اما به‌مرور با صمیمی‌تر شدن رابطه از همسر فاصله گرفته‌اند. در بیشتر مواقع فرد پیمان‌شکن با دلیل تراشی، توجیه و انکار رفتارش که برای نمونه فقط یک گفت‌وگوی کاری یا یک دوست اجتماعی است، به خیانت دامن می‌زند. علی‌رغم محدودیت‌های اجتماعی، فرهنگی و مذهبی پیرامون رابطه با جنس مخالف شواهد بیانگر این است که روابطی از این نوع نه تنها قبل از ازدواج بلکه در بین متأهلین و به‌صورت روابط خارج از ازدواج در شهرهای بزرگ در حال افزایش است و این امر احتمال طلاق را افزایش داده است، مطابق آمار وایدرمن ۱۹۹۴ که در آمار بلو و هارت نت نیز عنوان شده، با استفاده از بررسی علم اجتماعی^۲ در سال ۱۹۹۴ (تعداد ۸۸۴ مرد و ۱۲۸۸ زن) تنها ۷۸ درصد از مردان و ۸۸ درصد از زنان عنوان کرده‌اند که به هیچ عنوان درگیر این مسائل نبوده‌اند. توجه به این موضوع و ارائه راهکارهای مناسب جهت افزایش رضایت زناشویی کاهش پدیده پیمان‌شکنی و همچنین تلاش در جهت بهبود همسرگزینی و انتخاب مناسب و آگاهانه همسر و کمک به آن‌ها برای شادمانی بیشتر از زندگی، ضروری به

² General Social Survey

¹ Marital infidelity

نظر می‌رسد بیشتر پژوهش‌هایی که در کشور ما در زمینه علل سست شدن پیوندهای زناشویی و نارضایتی زوجین از زندگی زناشویی‌شان صورت گرفته بر متغیرهای کلان از جمله وضعیت اقتصادی، کاهش درآمد خانوار، بیکاری، تحصیلات، مذهب، سن و چالش‌های فرهنگی - اجتماعی تأکید کرده‌اند. در حالی که نقش این عوامل را در افزایش نارضایتی‌ها و خیانت زناشویی نمی‌توان نادیده گرفت، اکثر پژوهشگران از عواملی مانند صفات و ویژگی‌های شخصیتی که در درازمدت و به صورت پایدارتری رضایت زوجین از زندگی زناشویی‌شان را متأثر می‌سازد، غفلت کرده‌اند. به همین جهت ضروری است با دیدگاهی آسیب‌شناختی به علل درون فردی خیانت‌های زناشویی و عدم موفقیت در ازدواج‌ها پرداخته و نقش عوامل شخصیتی در خیانت زناشویی مورد بررسی قرار گیرد.

شخصیت‌گرایی‌ها و خصوصیات پایداری است که تعیین‌کننده‌ی تشابهات و تفاوت‌ها در رفتارهای روان‌شناختی (افکار، عواطف و اعمال) است و این‌گونه رفتارها در طول زمان تداوم دارند و به راحتی نمی‌توان آن‌ها را تنها پیامد فشارهای اجتماعی و زیستی یک لحظه در نظر گرفت [۱۷]. از نقطه نظر تحولی، ویژگی‌های شخصیتی یک استراتژی تکامل یافته برای حل طیف وسیعی از مشکلات اجتماعی هستند [۱۸].

بسیاری از مطالعات پیشنهاد می‌کنند که عوامل خاصی از شخصیت می‌توانند امکان خیانت زناشویی را پیش‌بینی نمایند. از آنجایی که تفاوت‌های فردی و ویژگی‌های شخصیت یکی از پدیده‌های مسلم علم روان‌شناسی است به نظر می‌رسد، شخصیت، پیش‌بین مهمی از تأثیرات تفاوت‌های فردی در رفتار جنسی و روابط زناشویی باشد. تفاوت‌های فردی در ویژگی‌های شخصیت می‌تواند در کیفیت روابط زناشویی و شکل‌گیری روابط فرا زناشویی^۱ تأثیرگذار باشد. به طوری که روان‌رنجوری در مدل ۵ عاملی، با تداوم روابط و رضایت زناشویی ارتباط معکوس نشان داده است [۱۹]. شخصیت، نقش عمده‌ای را در بسیاری از زمینه‌های زندگی ایفا می‌کند [۲۰] درمانگران و نیز عموم مردم، عوامل شخصیتی را یکی از عوامل سببی اهتمام افراد به خیانت می‌دانند [۲۱]. امروزه مدل پنج عاملی در ارزیابی شخصیت یکی از رویکردهای مسلط را در حیطه شخصیت به خود اختصاص داده است. مدل پنج عاملی مک‌گری و کوستا شامل پنج بعد اصلی شخصیتی است.

این عوامل عبارت‌اند از: برونگرایی، توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی، نوروژ گرای و تجربه‌پذیری [۲۲]. کوزک

عنوان نمود که افرادی که در این مقیاس‌ها با همسر خود همبستگی دارند، رضایت زناشویی بیشتری را تجربه می‌کنند [۲۳]. بعلاوه، نداشتن شباهت در مقیاس‌های پنج‌گانه، با خیانت و یا نارضایتی زناشویی مرتبط است [۲۴]. تحقیقات تجربی بسیاری نشان داده‌اند که نه تنها این مدل ارزیابی صحیحی را از شخصیت به دست می‌دهند؛ بلکه همچنین ابعاد آن در طول عمر افراد نسبتاً پایدار هستند [۲۵] و تا حدودی نیز ارثی‌اند [۲۶]. دیجسترا و باردیس^۲، اگان و انگوس^۳ در بررسی زنان و مردانی که مرتکب خیانت به همسر شده بودند به این نتیجه رسیدند که شخصیت و رفتار پیش بین مهمی در خیانت جنسی است و شخصیت مردان و زنان بی‌وفا از زنان و مردان وفادار متفاوت است. مردان بی‌وفا سطح بالاتری از برون‌گرایی سطح پایین‌تری از وجدان‌گرایی، روان‌رنجوری و توافق‌پذیری نشان دادند. در مقابل زنان بی‌وفا سطح پایین‌تری از برون‌گرایی، وجدان، خوشایندی و سطح بالاتری از روان‌رنجوری نشان دادند [۲۷، ۲۸].

بارتا و کین در پژوهشی به این نتیجه رسیدند فردی که وظیفه‌شناس و وجدان‌گراست، احتمال بیشتری وجود دارد که علیرغم تعارضات در رابطه بماند، در برابر وسوسه‌های محیط مقاومت کند، در نتیجه این افراد به احتمال کمتری خیانت می‌کنند [۲۹].

توافق‌پذیری، با تمایل به خشونددسازی دیگران و وابستگی ارتباط دارد. اورزک و لانگ دریافتند که خیانت‌کاران توافق‌پذیری بسیار بالاتری نسبت به کسانی که خیانت نمی‌کنند دارند [۲۴]. شاید بتوان برای توضیح این مطلب از مدل سرمایه‌گذاری راس بالت^۴ استفاده کرد؛ اگر خیانت‌کاران خود را توافق‌پذیرتر تلقی می‌کنند، خیانت را می‌توان این‌گونه توجیه کرد که فرد خود را فداکارتر و ایثارگرتر از دیگری می‌داند و احساس می‌کند از وی سوءاستفاده شده است و از طریق خیانت به دنبال تلافی است [۳۰].

پژوهش واتسون، فوبارد و وایز^۵ نشان داد که همسازی و وظیفه‌شناسی با رضایت از روابط همبستگی مثبت دارد. این پژوهشگران معتقدند میزان بالای عامل همسازی سبب می‌شود فرد به هنگام تعامل‌های بین شخصی، هیجان‌های خود را تنظیم نموده و رفتارهای ملایم‌تری نشان دهد. همچنین از آنجایی که این دسته از افراد قادرند تضادهای ناشی از روابط را با سهولت بیشتری حل کنند، فراوانی و شدت رفتارهای تعاملی منفی آنان کاهش می‌یابد [۳۱].

باس و شکلفرد ارتباط نیرومند و مستقیمی را بین

⁴ Ross Ballet

⁵ Watson, Fobard and Wise

¹ Extra-marital

² Barelds&Dijestra

³ Egan & Angus

- ۳- آیا صفات بنیادی شخصیت قادر به پیش‌بینی مؤلفه عادی‌سازی در خیانت زناشویی است؟
 ۴- آیا صفات بنیادی شخصیت قادر به پیش‌بینی مؤلفه تمایلات جنسی در خیانت زناشویی است؟
 ۵- آیا صفات بنیادی شخصیت قادر به پیش‌بینی مؤلفه زمینه‌های اجتماعی در خیانت زناشویی است؟
 ۶- آیا صفات بنیادی شخصیت قادر به پیش‌بینی مؤلفه جست‌وجوی هیجان در خیانت زناشویی است؟

روش

نوع پژوهش

طرح تحقیق پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد. متغیر پیش‌بین در این تحقیق پنج عامل بزرگ شخصیت است که این پنج عامل شامل روان‌رنجوری، برون‌گرایی، توافق‌پذیری، گشودگی به تجربه و با وجدان بودن است. همچنین متغیر پیش‌بینی‌شونده (ملاک) خیانت زناشویی است که مؤلفه‌های آن شامل مشروعیت، اغوا، عادی‌سازی، تمایلات جنسی، زمینه‌های اجتماعی و جست‌وجوی هیجان می‌باشد.

آزمودنی

الف) جامعه آماری: این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان است که در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ در این دانشگاه مشغول به تحصیل بودند.
ب) نمونه آماری: از طریق نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۴۰۰ نفر انتخاب شدند که از این تعداد، میانگین سنی مردان ۲۳/۵۴ و میانگین سنی زنان ۲۳/۳۰ بود. تعداد شرکت‌کنندگان از ۴۰۰ نفر ۲۳۶ زن و ۱۶۴ مرد بودند که میانگین سنی کلی این مجموعه ۲۳/۴ و انحراف معیار ۳/۵۵ می‌باشد. تعداد افراد مجرد ۳۵۶ نفر و افراد متأهل ۴۴ نفر بوده است که درصد آن‌ها به ترتیب ۸۹ درصد و ۱۱ درصد می‌باشد. در پژوهش حاضر از تمامی دانشکده‌های دانشگاه مذکور پرسشنامه توزیع شد. مقادیر فراوانی و درصد شرکت‌کنندگان دانشکده‌های مختلف در جدول ۱ درج شده است.
 جدول ۱. توزیع فراوانی شرکت‌کنندگان دانشکده‌های مختلف دانشگاه

دانشکده	فراوانی	درصد
روان‌شناسی	۱۰۰	۲۵
علوم پایه	۱۱۸	۲۹/۵
فنی	۴۱	۱۰/۳
ادبیات	۴۹	۱۲/۳
کشاورزی	۲۴	۶
الهیات	۴۷	۱۱/۸
فناوری اطلاعات [IT]	۲۱	۵/۳
کل	۴۰۰	۱۰۰

شخصیت و احتمال ارتکاب به خیانت یافتند. آن عامل وظیفه‌شناسی را با ثبات‌ترین عامل پیش‌بینی‌کننده خیانت معرفی کرده‌اند. افرادی که در مقیاس وظیفه‌شناسی نمره کمتری را به دست می‌آورند، به احتمال بیشتری مرتکب خیانت می‌شوند، این یافته حاکی از آن است که این افراد تمایل دارند کمتر سازمان‌دهی شده و قابل اعتماد باشند. باس و شکلفرد گزارش کردند که افراد دارای نمره پایین‌تر در مقیاس وظیفه‌شناسی، بیشتر خیانت می‌کنند [۲۱]. این یافته حاکی از آن است که این افراد تمایل دارند کمتر سازمان‌دهی شده و قابل اعتماد باشند [۳۲، ۳۳].

بوتوین، باس و شکلفرد نیز به این نتیجه رسیدند همسرانی که توافق‌پذیر هستند، رضایت زناشویی بیشتری دارند و به احتمال کمتری خیانت می‌کنند [۳۴].
 در همین راستا بررسی‌های علمی برای شناسایی عوامل و متغیرهای مرتبط با این مشکل و پیامدهای آن در جامعه، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. در کشورهای مختلف، در خصوص علل و عوامل به وجود آورنده خیانت زناشویی و روش‌های درمان و پیشگیری آن تحقیقات و نظریات مختلفی شده است؛ درحالی‌که به دلیل حساسیت زیاد و دسترسی نداشتن آسان به افراد و نیز واکنش شدید جامعه و قوانین به عواملان، پژوهش‌ها در این زمینه در ایران بسیار اندک و ناکافی است و پژوهش علمی و چشمگیری در این زمینه نشده است و ما هنوز به‌درستی نمی‌دانیم که آثار مخرب این پدیده چگونه محیط خانواده را که محیط عاطفی و مدرسه‌ی حقیقی مهر و محبت است، تهدید می‌کند [۳۵]. همچنین توجه جدی از سوی کارشناسان و پژوهشگران به خیانت زناشویی، به‌عنوان زنگ خطری برای امنیت و سلامت افراد، خانواده و جامعه نشده است. از سوی دیگر، واکنش جامعه به خیانت مردان و زنان متفاوت است: خیانت مردان بیشتر پذیرفتنی است؛ درحالی‌که مبحث زنان در این باره کاملاً متفاوت است و میزان مجازات‌های رسمی و غیررسمی برای چنین انحرافات برای زنان بیشتر از مردان است [۳۶].

با توجه به اهمیت موضوع، هدف پژوهش حاضر نقش پیش‌بینی صفات بنیادی شخصیت و مؤلفه‌های خیانت زناشویی می‌باشد. در واقع با توجه به مسائل مطرح شده این سؤال مطرح می‌شود که آیا بین ابعاد صفات بنیادی شخصیت و مؤلفه‌های خیانت زناشویی رابطه وجود دارد یا نه؟ در این راستا سؤالات پژوهش به شرح زیر بررسی شدند.

- ۱- آیا صفات بنیادی شخصیت قادر به پیش‌بینی مؤلفه مشروعیت در خیانت زناشویی است؟
 ۲- آیا صفات بنیادی شخصیت قادر به پیش‌بینی مؤلفه اغوا در خیانت زناشویی است؟

ابزارهای پژوهش

الف) پرسشنامه ان.ای.ا-اف.اف.آی:^۱ فرم کوتاه شده پرسشنامه ان.ای.ا-پی.آی.^۲ است که توسط کاستا و مک کری در سال ۱۹۸۹ تهیه و تدوین شده است [۳۷، ۳۸]. پرسشنامه ان.ای.ا-اف.اف.آی برای به دست آوردن اندازه‌ی مختصر و مفیدی از پنج عامل بنیادی شخصیت ساخته شده است [۳۹]. این پرسشنامه حاوی پنج حیطه و ۶۰ سؤال است. این حیطه‌ها به ترتیب عبارت‌اند از: روان‌رنجورخویی (ان^۳)، برون‌گرایی (ای^۴)، تجربه‌پذیری (ا^۵)، توافق‌پذیری (ای^۶) و وجدان‌گرایی (سی^۷). هریک از این پنج حیطه با ۱۲ سؤال سنجیده می‌شود [۳۲]. نمره‌گذاری این پرسشنامه بر روی مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت (از ۰ تا ۴۰) انجام می‌شود. بعضی از پرسش‌ها برعکس نمره‌گذاری می‌شود.

این پرسشنامه از ۶۰ گویه بر اساس مقیاس لیکرت (۱)، کاملاً موافقم و ۵، کاملاً مخالفم) تهیه شده است که هر ۱۲ گویه آن یکی از پنج عامل بزرگ شخصیت (برون‌گرایی، روان‌رنجورخویی، وجدان‌پذیری، گشودگی به تجربه و توافق) را اندازه‌گیری و نمرات هر عامل جداگانه محاسبه می‌شود و در نهایت پنج نمره به دست می‌آید. ضریب پایایی برای عوامل ان، ای، ا، ای و سی به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۵، ۰/۸۰، ۰/۷۹ و ۰/۷۹. به دست آمده است [۴۰، ۴۱]. کيامهر، پایایی این آزمون را با روش بازآزمایی (اجرای مجدد بر روی ۳۳۶ نفر) برای پنج عامل بنیادی شخصیت؛ یعنی روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، تجربه‌پذیری، توافق‌پذیری و وجدان‌گرایی، به ترتیب، ۰/۸۲، ۰/۷۸، ۰/۶۵ و ۰/۸۶ و آلفای کرونباخ را برای این عوامل به ترتیب، ۰/۷۹، ۰/۷۳، ۰/۴۲ و ۰/۵۸ و ۰/۷۷ گزارش کرده است [۴۲]. مک کری و کاستا در مطالعه‌ای که به‌منظور تجدید نظر در پرسشنامه ان.ای.ا-اف.اف.آی بر روی ۱۴۹۲ نفر بزرگسال انجام دادند، ضریب آلفای کرونباخ پنج عامل ان.ای.ا-پی و سی را به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۰، ۰/۷۵ و ۰/۶۹ و ۰/۷۹ گزارش کردند [۴۳].

ب) پرسشنامه خیانت (آی.ان.اف.کیو):^۸ توسط ینیسری و کوکدمیر^۹ در سال ۲۰۰۶، برای خیانت عاطفی و جنسی توسعه داده شد. این پرسشنامه برای نمونه‌های لاتویانی و روسی تعدیل (اقتباس) یافت. پرسشنامه خیانت در یک پرسشنامه ۱۰۰ بخشی توسعه یافت. همه بخش‌ها از تحلیل کیفی اقرارات چاپ شده شخص مرتکب شده‌ی یک

عمل خیانت، تعیین هویت شده. شرکت‌کنندگان از یک مقیاس انتخاب شدند. دو نسخه از پرسشنامه آی.ان.اف.کیو^{۱۰} آماده شد. اولین نسخه به‌عنوان دلایل ممکن برای ارتکاب خیانت یک زن (آی.ان.اف.کیو دابل یو^{۱۱}) نام گرفت. نسخه‌ی دوم با عبارت دلایل ممکن در ارتکاب خیانت برای یک مرد آغاز شد و آی.ان.اف.کیو ام^{۱۲} نام گرفت. بخش‌ها در هر دو نسخه یکسان بودند به جز جنسیت هدفی که به‌عنوان برای تعیین و برای اندازه‌گیری اجزای خیانت عاطفی و جنسی توسعه داده شده است. اصلاح این پرسشنامه به ترکیب آی.ان.اف.کیو دابل یو و آی.ان.اف.کیو ام در یک فرم منجر شد و از هر دو جنسیت به‌منظور پاسخ‌های مرتبط به‌عنوان اختیارات خیانت در راستای جنسیت گروه پاسخ‌دهنده (مثال: اختیارات گروه داخلی) و اختیاراتی در راستای جنسیت گروه شرکا (مثال: اختیارات گروه خارجی) استفاده شد [۴۴].

پرسشنامه دارای ۲۴ عبارت بسته پاسخ ۵ گزینه‌ای در مقیاس لیکرت است. این گزینه‌ها عبارت‌اند از: کاملاً موافقم، موافقم، نظری ندارم، مخالفم و کاملاً مخالفم. این پرسشنامه از ۶ عامل تشکیل شده است:

(الف) مشروعیت که بر تأثیر "انتقام" دلالت دارد. این عامل این‌طور به نظر می‌رسد که شریک در رابطه خود را مستحق فریب می‌داند.

(ب) اغوا که به تأثیر وجود "نفر سوم" دلالت دارد.

(ج) عادی‌سازی که مفهومی را مشخص می‌کند که در آن خیانت یک فرایند (عمل) عادی است.

(د) جنسیت که به کیفیت رابطه‌ی جنسی میان یک شخص و شریک زندگی (زن یا مرد) او معطوف است.

(ه) زمینه اجتماعی که غرابت‌های فرهنگی و دیدگاه‌هایی که در آن، رابطه با شریک زندگی بنا یافته را توضیح می‌دهد.

(و) جست‌وجوی هیجان، مرتبط با فعالیت شخصی در جست‌وجوی تجربه جسمانی و نفسانی پایایی و روایی آی.ان.اف.کیو: ضریب آلفای مؤلفه مشروعیت، فریب، عادی‌سازی، تمایلات جنسی، زمینه‌های اجتماعی و جست‌وجوی هیجان به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۷۴، ۰/۸۴، ۰/۷۳ و ۰/۸۳ و واریانس تعریف‌شده‌ی این عامل‌ها به ترتیب، ۰/۴۳، ۰/۲۸، ۰/۲۲، ۰/۹۲، ۰/۹۳ می‌باشد. ضریب آلفای این پرسشنامه در ایران و در پژوهش حاضر ۰/۹۱ و برای مؤلفه‌های مشروعیت، فریب، عادی‌سازی، تمایلات جنسی،

⁷ Conscientiousness

⁸ Infidelity Questionnaire

⁹ Yeniçeri&Kokdemir

¹⁰ INFQ

¹¹ INFQ-W

¹² INFQ-M

¹ NEO-FFI

² NEO-PI

³ Neuroticism

⁴ Extroversion

⁵ Openness

⁶ Agreeableness

به شرکت‌کنندگان این اطمینان داده شد که اطلاعات کاملاً سری بوده و صرفاً جهت تحلیل‌های آماری استفاده خواهد شد. همچنین از آزمون رگرسیون چند متغیری جهت عوامل پیش‌بینی‌کننده خیانت استفاده شده است.

شیوه تحلیل داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار «اس. پی. اس. اس. هجده» انجام شد و از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. جهت تحلیل داده‌های این پژوهش از روش آماری پیرسون جهت بررسی ارتباط بین متغیرها و رگرسیون جهت پیش‌بینی استفاده شده است.

نتایج

در جدول ۲ میانگین و انحراف معیار متغیر ملاک خیانت زناشویی و همچنین متغیر پیش‌بین صفات بنیادی شخصیت (روان رنجور خوبی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق و وجدان‌گرایی)، نشان داده شده است.

جدول ۲. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پیش‌بین و ملاک

انحراف معیار	میانگین	تعداد	متغیرها	
			متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین
۴/۰۸	۱۰/۹۳	۴۰۰	مشروعیت	خیانت زناشویی
۳/۹۲	۱۱/۱۵	۴۰۰	اغوا	
۳/۳۵	۱۰/۹۷	۴۰۰	عادی شدن	
۴/۰۵	۱۲/۴۲	۴۰۰	تمایلات جنسی	
۳/۷۷	۱۲/۵۴	۴۰۰	زمینه‌های اجتماعی	
۳/۹۹	۱۲/۵۶	۴۰۰	جست‌وجوی هیجان	صفات بنیادی شخصیت
۷/۸۹	۳۵/۵۴	۴۰۰	روان رنجور خوبی	
۶/۵۳	۳۹/۶۶	۴۰۰	برون‌گرایی	
۴/۶۷	۳۸/۲۸	۴۰۰	گشودگی به تجربه	
۵/۵۰	۴۰/۸۵	۴۰۰	توافق	
۷/۴۵	۴۳/۰۶	۴۰۰	باوجدان بودن	

چند هم خطی می‌باشد؛ یعنی این متغیرهای پیش‌بین همبستگی خیلی بالاست که با توجه به جدول ۴ چون شاخص‌های تحمل (تولرانس) بیشتر از ۰/۱ و مقدار تورش واریانس نیز کمتر از ۱۰ می‌باشد بنابراین از مفروضه‌ی چند هم خطی تخطی نشده است.

برای بررسی پیش‌بینی ابعاد صفات بنیادی شخصیت از روی خیانت زناشویی از رگرسیون هم‌زمان استفاده شده است که نتایج در جدول ۵ آمده است.

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که روان‌رنجوری و باوجدان بودن سهم معناداری در پیش‌بینی مؤلفه مشروعیت در خیانت داشتند.

زمینه‌های اجتماعی و جست‌وجوی هیجان به ترتیب، ۰/۷۹، ۰/۷۵، ۰/۵۱، ۰/۸۰، ۰/۷۱، ۰/۷۹ می‌باشد.

روایی صوری و ظاهری این پرسشنامه توسط استاد راهنما و استاد مشاور و دو تن از اساتید دیگر تأیید شده است. همچنین روایی هم‌زمان همگرا پرسشنامه خیانت زناشویی با پرسشنامه نگرش به خیانت که به صورت هم‌زمان با آزمون مورد نظر اجرا شد، سنجیده شد و همبستگی مثبت معنادار بین این دو پرسشنامه یافت شد.

شیوه انجام پژوهش

روش گردآوری اطلاعات به صورت میدانی و از طریق پرسشنامه بود. پس از انتخاب کلاس‌ها و دانشکده‌ها به صورت تصادفی، نخست هدف پژوهش برای دانشجویان توضیح داده شده و سپس نحوه‌ی تکمیل آن‌ها برای دانشجویان بیان شد و بعد از کسب رضایت از طرف آن‌ها، فرم‌های مربوطه بین آن‌ها پخش گردید. مسئولین گردآوری داده‌ها در محل حضور داشته تا به سؤالات احتمالی شرکت‌کنندگان پاسخ داده شود.

جهت بررسی رابطه بین صفات بنیادی شخصیت و خیانت زناشویی از روش ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است که نتایج در جدول ۳ ارائه شده است.

اطلاعات مندرج در این جدول نشان می‌دهد با وجدان بودن و برون‌گرایی بیشترین همبستگی منفی را با مؤلفه‌های خیانت زناشویی داشتند در سطح ($p > 0/01$) همچنین مؤلفه توافق‌پذیری بیشترین همبستگی منفی را با عادی‌سازی خیانت زناشویی داشت ($p < 0/01$).

در بررسی پیش‌فرض‌های روش رگرسیون چندگانه، چندخطی بودن مقادیر مربوط به چند هم خطی عبارت‌اند از تولرانس (تحمل) و مقدار تورش واریانس. اگر مقدار تولرانس کمتر از ۰/۱ و مقدار تورش واریانس بالای ۱۰ باشد بیانگر

¹ Statistical Program for Social Sciences (SPSS 18)

جدول ۳. ضریب همبستگی مؤلفه‌های خیانت با صفات بنیادی شخصیت

متغیرها	مشروعیت	اغوا	عادی‌سازی	تمایلات جنسی	زمینه‌های اجتماعی	هیجان خواهی	روان‌رنجوری	برون‌گرایی	گشودگی به تجربه	توافق پذیری	باوجدان بودن
مشروعیت	۱										
اغوا	۰/۵۵**	۱									
عادی‌سازی	۰/۴۰**	۰/۵۵**	۱								
تمایلات جنسی	۰/۴۹**	۰/۵۵**	۰/۴۸**	۱							
زمینه‌های اجتماعی	۰/۳۹**	۰/۵۰**	۰/۴۶**	۰/۵۵**	۱						
هیجان خواهی	۰/۳۴**	۰/۵۲**	۰/۴۶**	۰/۵۴**	۰/۶۱**	۱					
روان‌رنجوری	-۰/۰۱	-۰/۱۱**	-۰/۰۸	-۰/۰۳	۰/۱۲*	۰/۱۰*	۱				
برون‌گرایی	-۰/۱۱**	-۰/۱۲**	-۰/۱۱*	-۰/۰۸	-۰/۱۱*	۰/۰۶	-۰/۴۸**	۱			
گشودگی به تجربه	۰/۰۴	۰/۰۵	-۰/۰۰	۰/۰۵	۰/۰۹*	۰/۰۵	-۰/۰۷	۰/۰۶	۱		
توافق پذیری	۰/۰۷	-۰/۰۸	-۰/۱۳**	-۰/۰۰	-۰/۱۰*	-۰/۰۸	-۰/۳۶**	-۰/۳۳**	۰/۱۷**	۱	
باوجدان بودن	-۰/۱۶**	-۰/۱۴**	-۰/۲۰**	-۰/۰۴	۰/۰۴	-۰/۰۴	-۰/۳۲**	-۰/۴۹**	۰/۰۷	۰/۳۸**	۱

جدول ۴. مقدار تلورانس و واریانس برای متغیر پیش‌بین

متغیرها	مقدار تلورانس	مقدار تورش واریانس (VIF)
روان‌رنجوری	۰/۷۱۸	۱/۳۹۳
گشودگی به تجربه	۰/۹۶۹	۱/۰۳۲
باوجدان بودن	۰/۶۹۷	۱/۴۳۴

جدول ۵. رگرسیون چندگانه پیش‌بینی مؤلفه مشروعیت در خیانت زناشویی از طریق صفات بنیادی شخصیت

متغیرهای پیش‌بین	متغیر ملاک	R	R2	F	Sig	Std.Error	Beta	T	Sig
روان‌رنجوری							-۰/۱۱	-۲/۰۳	۰/۰۴
برون‌گرایی							-۰/۰۸	-۱/۴۰	۰/۱۶
گشودگی به تجربه	مشروعیت	۰/۲۰	۰/۰۴	۳/۳۵	۰/۰۰	۰/۰۴	۰/۰۵	۱/۱۵	۰/۲۵
توافق پذیری							-۰/۰۴	-۰/۷۵	۰/۴۴
باوجدان بودن							-۰/۱۴	-۲/۴۳	۰/۰۱

جدول ۶. رگرسیون چندگانه پیش‌بینی مؤلفه اغوا در خیانت زناشویی از طریق صفات بنیادی شخصیت

متغیرهای پیش‌بین	متغیر ملاک	R	R2	F	sig	Std.Error	Beta	T	Sig
روان‌رنجوری							۰/۰۴	۰/۷۰	۰/۴۸
برون‌گرایی							-۰/۰۸	-۱/۳۳	۰/۱۸
گشودگی به تجربه	اغوا	۰/۱۸	۰/۰۳	۲/۸۴	۰/۰۱	۰/۰۴	۰/۰۶	۱/۳۵	۰/۱۷
توافق پذیری							-۰/۰۱	-۰/۲۸	۰/۷۸
باوجدان بودن							-۰/۰۹	-۱/۵۱	۰/۱۳

جدول ۷. رگرسیون چندگانه پیش‌بینی مؤلفه عادی شدن در خیانت از طریق صفات بنیادی شخصیت

متغیرهای پیش‌بین	متغیر ملاک	R	R2	F	Sig	Std.Error	Beta	T	Sig
روان‌رنجوری							۰/۰۰	۰/۰۶	۰/۹۴
برون‌گرایی							-۰/۰۰	-۰/۱۱	۰/۹۰
گشودگی به تجربه	عادی شدن	۰/۲۱	۰/۰۴	۳/۶۸	۰/۰۰	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۴۹	۰/۶۲
توافق پذیری							-۰/۰۶	-۱/۱۱	۰/۲۶
باوجدان بودن							-۰/۱۷	-۲/۹۶	۰/۰۰

جدول ۸. رگرسیون چندگانه پیش‌بینی تمایلات جنسی در خیانت از طریق صفات بنیادی شخصیت

متغیرهای پیش‌بین	متغیر ملاک	R	R2	F	sig	Std.Error	Beta	T	Sig
روان‌رنجوری							۰/۰۰	-۰/۰۹	۰/۹۲
برون‌گرایی							-۰/۰۹	-۱/۵۰	۰/۱۳
گشودگی به تجربه	تمایلات جنسی	۰/۱۰	۰/۰۱	۰/۹۰	۰/۴۷	۰/۰۴	۰/۰۵	۱/۱۲	۰/۲۶
توافق پذیری							۰/۰۲	۰/۳۵	۰/۷۲
باوجدان بودن							-۰/۰۰	-۰/۱۴	۰/۸۸

مؤلفه اغوا در خیانت زناشویی داشته باشند.

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد که با وجدان بودن توانست

نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد که هیچ‌کدام از عوامل صفات بنیادی شخصیت نتوانستند سهم معناداری در پیش‌بینی

سهام معناداری در پیش‌بینی مؤلفه زمینه‌های اجتماعی در خیانت زناشویی داشت.

نتایج جدول ۱۰ نشان می‌دهد که هیچ‌کدام از عوامل صفات بنیادی شخصیت نتوانستند در پیش‌بینی مؤلفه جست‌وجوی هیجان در خیانت زناشویی سهم معناداری داشته باشند.

سهام معناداری در پیش‌بینی مؤلفه عادی شدن در خیانت زناشویی داشته باشد.

نتایج جدول ۸ نشان می‌دهد هیچ‌کدام از عوامل صفات بنیادی شخصیت نتوانستند سهم معناداری در پیش‌بینی مؤلفه تمایلات جنسی در خیانت زناشویی داشته باشند. نتایج جدول ۹ نشان می‌دهد که عامل گشودگی به تجربه

جدول ۹. رگرسیون چندگانه پیش‌بینی زمینه‌های اجتماعی در خیانت از طریق صفات بنیادی شخصیت

Sig	T	Beta	Std.Error	Sig	F	R2	R	متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین
۰/۱۸	۱/۳۱	۰/۰۷	۰/۰۲						روان‌رنجوری
۰/۱۸	-۱/۳۲	-۰/۰۸	۰/۰۳	۰/۰۰	۳/۱۰	۰/۰۳	۰/۱۹	زمینه‌های اجتماعی	برون‌گرایی
۰/۰۱	۲/۴۳	۰/۱۲	۰/۰۴						گشودگی به تجربه
۰/۱۳	-۱/۵۰	-۰/۰۸	۰/۰۴						توافق‌پذیری
۰/۴۴	۰/۷۶	۰/۰۴	۰/۰۳						باوجدان بودن

جدول ۱۰. رگرسیون چندگانه مؤلفه پیش‌بینی جست‌وجوی هیجان در خیانت از طریق صفات بنیادی شخصیت

Sig	T	Beta	Std.Error	sig	F	R2	R	متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین
۰/۱۵	۱/۴۲	۰/۰۸	۰/۰۲						روان‌رنجوری
۰/۸۷	-۰/۱۵	-۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۱۸	۱/۵۱	۰/۰۱	۰/۱۳	جست‌وجوی هیجان	برون‌گرایی
۰/۱۴	۱/۴۵	۰/۰۷	۰/۰۴						گشودگی به تجربه
۰/۲۴	-۱/۱۵	-۰/۰۶	۰/۰۳						توافق‌پذیری
۰/۹۱	۰/۱۰	۰/۰۰	۰/۰۳						باوجدان بودن

شده و قابل‌اعتماد باشند [۳۲].

همچنین بارتا و کین در پژوهشی به این نتیجه رسیدند فردی که وظیفه‌شناس و وجدان‌گراست، احتمال بیشتری وجود دارد که علیرغم تعارضات در رابطه بماند در برابر وسوسه‌های محیط مقاومت کند، در نتیجه این افراد به احتمال کمتری خیانت می‌کنند [۲۸]. مؤلفه‌ی روان‌رنجوری گرایش به عدم ثبات هیجانی و عاطفی تعریف می‌شود. افراد روان‌رنجور در زندگی زناشویی از همسر خود ناراضی‌تری دارند و این ناراضی‌تری انگیزه‌ای برای مشروعیت در خیانت می‌شود. افراد روان‌رنجور با ویژگی‌هایی مانند اضطراب، افسردگی، تکانشوری، خشم و ناامیدی شناخته می‌شوند. افراد روان‌رنجور به راحتی برآشفته می‌شوند، تغییر گاه‌به‌گاه خلق‌وخو دارند، به راحتی عصبانی می‌شوند، استرس و نگرانی دارند. بارتا و کین در پژوهشی دریافتند افراد روان‌رنجور کمتر در روابط خود احساس خشنودی و رضایت می‌کنند، احساس عدم امنیت می‌کنند و احتمال بیشتری وجود دارد که به صورت تکانشی رفتار کنند چنین افرادی به احتمال بیشتری ممکن است خیانت کنند [۲۹]. مؤلفه مشروعیت در خیانت شامل بودن در رابطه‌ی عاشقانه‌ای است که همسر فرد همراهی و صمیمیت نشان نمی‌دهد یا بی‌تفاوت است، این تفکر که رابطه‌ی فعلی با همسر اشتباه است و ندیدن آینده‌ای برای این رابطه، مشروعیت در خیانت برای زنان علل معقول‌تری می‌باشد و این مطابق است با دیدگاه تکاملی که معتقد است

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج پژوهش‌ها، خیانت زناشویی یکی از مشکلات شایعی است که زوجین و خانواده درمانگران با آن روبه‌رو هستند. این پژوهش با هدف تعیین نقش صفات بنیادی شخصیت و مؤلفه‌های خیانت زناشویی صورت گرفت و آزموده شد تا چه میزان، مؤلفه‌های خیانت زناشویی از روی ابعاد صفات بنیادی شخصیت قابل پیش‌بینی است. نتایج به طور کلی مطابق با انتظارات بود و مشخص شد که مؤلفه‌های خیانت زناشویی تا حدود زیادی از روی صفات بنیادی شخصیت قابل پیش‌بینی است. در مجموع مؤلفه‌ی باوجدان بودن و روان‌رنجوری توانست سهم معناداری در پیش‌بینی مؤلفه‌ی مشروعیت و عادی‌سازی خیانت زناشویی داشته باشد. مؤلفه‌ی باوجدان بودن گرایش به انضباط، تعهد، مسئولیت‌پذیری و کارآمدی تعریف می‌شود. افراد باوجدان با ویژگی‌هایی مانند نظم و ترتیب، دقت، وظیفه‌شناسی و تلاش برای موفقیت و خویش‌نظمی شناخته می‌شوند این یافته همسو است با نتایج باس و شکلفرد که ارتباط نیرومند و مستقیمی را بین شخصیت و احتمال ارتکاب به خیانت یافتند. آن عامل وظیفه‌شناسی را (باوجدان بودن) باثبات‌ترین عامل پیش‌بینی‌کننده خیانت معرفی کرده‌اند [۲۱]. افرادی که در مقیاس وظیفه‌شناسی نمره کمتری را به دست می‌آوردند، به احتمال بیشتری مرتکب خیانت می‌شدند [۴۵]؛ این یافته حاکی از آن است که این افراد تمایل دارند کمتر سازمان‌دهی

کاهش عملکرد جنسی همسر و رابطه جنسی که همسر آن را منع و محدود کرده است، می‌باشد. این دلایل اگر فرد خیانت‌کار مرد باشد، معقول به نظر می‌رسد. این نتیجه را می‌توان توسط سیستم انتخاب شریک زندگی که در دیدگاه تکاملی اظهار داشت توضیح داد، با توجه به دیدگاه تکاملی، مردان ترجیح می‌دهند همسرانی زیبا، جذاب و سالم از لحاظ جسمانی داشته باشند [۴۹ و ۵۰]؛ بنابراین، شاخص انتخاب مربوط به تمایلات جنسی به‌ویژه هنگامی که در عملکرد جنسی همسر کاهش وجود داشته باشد مهم است. اگر مشکلی در کیفیت زندگی جنسی فرد وجود داشته باشد، مردان به‌عنوان دلایل کاملاً معقول به خیانت تمایل پیدا می‌کنند. در تبیین یافته حاضر می‌توان گفت که به دلیل پراکندگی جنسیتی آزمودنی‌ها [بیشتر تعداد جمعیت نمونه خانم‌ها بودند] زیرا نتایج برخی تحقیقات نشان می‌دهد که در مقایسه با زنان، مردان بیشتر در رفتارهای جنسی متنوع و با افراد مختلف، غیر از شریک جنسی خود، شرکت می‌کنند [۵۱] اعتقادات و باورهای اجتماعی، آموزش‌ها و یادگیری‌های دوران کودکی و عوامل محیطی در تبیین یافته حاضر سهم داشتند.

در پژوهش حاضر صفات بنیادی شخصیت نتوانستند مؤلفه جست‌وجوی هیجان در خیانت را پیش‌بینی نمایند. جست‌وجوی هیجان در خیانت شامل، جست‌وجوی برانگیختگی و هیجان‌طلبی، در جست‌وجوی تجارب جدید و یا لذت نبردن از زندگی کنونی خود می‌باشد که باعث می‌شود عمل خیانت برای فرد معقول باشد. بعضی مواقع هم رابطه خارج از ازدواج، فقط به‌منظور کسب هیجان و تنوع اتفاق می‌افتد یعنی هیچ شکایت یا ناراضی خاصی در ازدواج وجود ندارد فقط برخی افراد به دنبال هیجان رابطه خارج از ازدواج هستند. به‌ویژه، ممکن است کسانی که سطح بالایی از هیجان خواهی را دارند به احتمال بیشتری در خیانت‌های زناشویی شرکت کنند [۵۲] در تبیین یافته حاضر می‌توان این‌گونه بیان کرد که ممکن است گروه نمونه پژوهش به دنبال برانگیختگی و کسب هیجان‌ات نامطلوب نباشند و هیجان خواهی و ماجراجویی اندکی داشته باشند و تجربه خواهی کمی، زیرا خیانت و صفت هیجان خواهی در ارتباط با رفتارهای متنوع و پرخطر افراد مثل الکی‌ها و مصرف‌کننده‌های مواد، ورزش‌هایی با ریسک بالا، راننده‌های بی‌پروا و قماربازها یافت شده است [۵۳] و افراد نمونه در محیط‌هایی پرورش یافته باشند که غلبه بر احساس حقارت و کنترل هیجان و لذت‌های نامعقول را آموخته باشند، زیرا

مشروعیت خیانت در زنان به این دلیل است که آن‌ها به دنبال تعهد بیشتری در یک رابطه هستند [۳۹].

مؤلفه برون‌گرایی با عامل‌های مشروعیت، اغوا و عادی‌سازی و زمینه‌های اجتماعی در خیانت همبستگی منفی دارد که این نتایج همسو با نتایج پیشین نمی‌باشد، برای نمونه، شاور و برنان طی بررسی‌های خود دریافتند که گشودگی کمتر، منجر به رضایت کمتر و در نتیجه تعهد کمتر در روابط صمیمانه می‌شود. کسانی که در مقیاس برون‌گرایی نمره بالاتری کسب کردند، بیشتر مرتکب خیانت می‌شدند [۴۶]؛ این یافته حاکی از آن است که آن‌ها اجتماعی‌تر و فعال‌تر هستند و از طریق خیانت، تحریک و تهییج بیشتری می‌یابند که از کسل شدن و افسردگی جلوگیری می‌کند [۴۷]. برون‌گرایی همچنین نیازمند سرمایه‌گذاری کمتری در رابطه است. از آنجا که افراد برون‌گرا به دنبال تحریک و هیجان هستند، کمتر متعهد می‌شوند که در نهایت منجر به خیانت می‌شود [۴۸] که در تبیین این یافته می‌توان اشاره به دلایلی همچون بافت فرهنگی آزمودنی‌ها و سطح تحصیلات آزمودنی‌ها و جنسیت اشاره کرد؛ زیرا در پژوهشی دیجسترا و باردیس^۱، اگان و انگوس^۲ در بررسی زنان و مردانی که مرتکب خیانت به همسر شده بودند به این نتیجه رسیدند که شخصیت و رفتار پیش‌بین مهمی در خیانت جنسی است و شخصیت مردان و زنان بی‌وفا از زنان و مردان وفادار متفاوت است. مردان بی‌وفا سطح بالاتری از برون‌گرایی سطح پایین تری از وجدان‌گرایی، روان‌رنجوری و توافق‌پذیری نشان دادند. در مقابل زنان بی‌وفا سطح پایین‌تری از برون‌گرایی، وجدان، خوشایندی و سطح بالاتری از روان‌رنجوری نشان دادند [۲۷، ۲۸]. روان‌رنجوری با مؤلفه‌های زمینه‌های اجتماعی و هیجان خواهی خیانت همبستگی مثبت و معنادار دارد که این یافته همسو با نتایج پیشین می‌باشد. شاور و برنان در سال ۱۹۹۲ دریافتند افراد نوروتیک^۳ و کسانی که سبک دلبستگی اجتناب^۴ دارند (کسانی که از دیگران فاصله می‌گیرند)، دارای ثبات احساسی کمتری هستند، توافق‌پذیری پایین‌تری دارند و در عامل تجربه‌پذیری نیز نمره کمتری کسب می‌کنند، به احتمال بیشتری به روابط کوتاه مدت‌تر می‌پردازند و میزان رضایت و تعهد آن‌ها عموماً پایین‌تر است که در نهایت منجر به خیانت می‌شود [۴۷].

در پژوهش حاضر هیچ‌کدام از صفات بنیادی شخصیت نتوانستند مؤلفه تمایلات جنسی در خیانت زناشویی را پیش‌بینی کنند. عامل‌های تمایلات جنسی شامل، داشتن رابطه‌ی جنسی بد با همسر، عدم تمایل همسر به رابطه‌ی جنسی،

³ Neurotic⁴ Avoidant Attachment Style¹ Barelds&Dijestra² Egan & Angus

بین مؤلفه توافق‌پذیری و عامل زمینه‌های اجتماعی خیانت همبستگی منفی معنادار به وجود آمد. ویژگی‌های اجتماعی به‌عنوان پس‌زمینه‌های مهم برای دلایل خیانت، توسط زنان گزارش شده است، به ویژه اگر خیانت‌کار یک مرد باشد. این کاملاً قابل درک است، زیرا مردان اعتقاد بر آزادی فعالیت جنسی بیشتری نسبت به زنان دارند. اگر این آزادی به هر دلیلی مانند زمینه‌های اجتماعی، فرهنگ و یا محیط فیزیکی محدود شده باشد، انتظار می‌رود که مردان خیانت‌کار شوند و این مطابق با یافته‌ی بوتوین و همکارانش^۱ نیز به این نتیجه رسیدند همسرانی که توافق‌پذیری کمتری دارند و به احتمال کمتری خیانت می‌کنند [۳۴].

پژوهش واتسون، فوبارد و وایز^۲ [۳۱] نشان داد که همساز و وظیفه‌شناسی با رضایت از روابط همبستگی مثبت دارد. این پژوهشگران معتقدند میزان بالای عامل همساز می‌شود فرد به هنگام تعامل‌های بین شخصی، هیجان‌های خود را تنظیم نموده و رفتارهای ملایم‌تری نشان دهد. همچنین از آنجایی که این دسته از افراد قادرند تضادهای ناشی از روابط را با سهولت بیشتری حل کنند، فراوانی و شدت رفتارهای تعاملی منفی آنان کاهش می‌یابد. پژوهشی هم عکس این نتایج را مطرح کردند، اورزک و لانگ دریافتند که خیانت‌کاران توافق‌پذیری بسیار بالاتری نسبت به کسانی که خیانت نمی‌کنند دارند [۲۴]، شاید بتوان برای توضیح این مطلب از مدل سرمایه‌گذاری راس^۳ استفاده کرد؛ اگر خیانت‌کاران خود را توافق‌پذیرتر تلقی می‌کنند، خیانت را می‌توان این‌گونه توجیه کرد که فرد خود را فداکارتر و ایثارگرتر از دیگری می‌داند و احساس می‌کند از وی سوءاستفاده شده است و از طریق خیانت به دنبال تلافی است [۳۰].

در یک جمع‌بندی کلی می‌توان گفت خانواده کوچک‌ترین و درعین‌حال از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی به شمار می‌رود که با پیوند زن و مرد پایه‌ریزی می‌شود و نحوه این پیوند در جوامع و فرهنگ‌های مختلف صور گوناگونی دارد، اما چیزی که در بیشتر جوامع بر آن تأکید شده است، حفظ و نگهداری این زوجیت و متعهد بودن به ارتباط‌های زناشویی است. تمام تلاش‌های محققین، نظریه‌پردازان و درمانگران حوزه خانواده در راستای کمک به خانواده‌ها و به‌تبع آن جوامع بشری برای بهره‌مندی از زندگی باکیفیت مطلوب است و برای ایجاد این شرایط عوامل و فاکتورهای مختلفی را باید دست‌کاری و موردبررسی قرار داد. یکی از این عواملی که بر کیفیت زندگی

گاهی رابطه‌ی فرازناشویی می‌تواند مبارزه‌ای علیه عزت‌نفس پایین، احساس حقارت و افسردگی باشد. فردی که خود را بی‌ارزش و بی‌اهمیت می‌داند و احساس کهنتری و خودکم‌بینی دارد، سعی می‌کند با وارد کردن نفر سوم در رابطه‌ی فرازناشویی از این احساسات ناخوشایند دوری جوید. همچنین این نوع رابطه‌ی شادی و هیجان‌کاذبی را نیز به دنبال دارد و به همین خاطر است که بسیار از افراد پیمان‌شکن عنوان می‌کنند "پیش از رابطه‌ی ناامید و غمگین بودند، اما با شروع آن احساس امید، سرزندگی و جوانی پیدا کرده‌اند" متأسفانه این‌گونه احساسات و هیجان‌کاذب است و بعد از مدتی به علت احساس گناه و اضطراب ناشی از رابطه‌ی فرازناشویی افسردگی و کمبود عزت‌نفس تشدید می‌گردد.

در ادامه مؤلفه‌ی گشودگی به تجربه، توانست زمینه‌های اجتماعی در خیانت را پیش‌بینی نماید. افراد دارای صفات گشودگی به تجربه‌ی دارای قدرت تخیل، علاقه به جلوه‌های هنری، کنج‌کاو نسبت به ایده‌های دیگران، با احساسات باز، دارای ایده و اقدام‌گر هستند. افرادی که گشودگی در پذیرفتن تجربیات دارند، برای مشاغلی که در آن‌ها تحول و تغییر زیاد روی می‌دهد و یا نیاز به نوآوری یا ریسک قابل‌ملاحظه‌ای دارند، می‌توانند مفید واقع شوند [۵۴] چون افراد دارای گشودگی دنبال تجارب جدید هستند همیشه سعی می‌کنند یک چیز جدید را به دست بیاورند که مهم‌ترین عامل تنوع‌طلبی در روابط جنسی و روابط نامشروع می‌باشد. این افراد به دلیل وجود نوآوری و داشتن تجربیات جدید خود را پای بند سنت‌های زندگی نمی‌کنند به همین اگر در محیط‌هایی قرار بگیرند که بسیاری از جنبه‌های زندگی به آن‌ها تحمیل شده باشد، مانند ازدواج‌های تحمیلی یا زودهمگام و یا بزرگ شدن در یک فرهنگ بسته نمی‌توانند با شرایط محیطی خود را سازگار کنند. هندریک و هندریک به این نتیجه رسیدند که عدم بازداری و تجربه‌پذیری در مقابل تجربیات متفاوت، با خیانت در روابط ارتباط دارند [۵۵]. البته تحقیقات دیگری نیز نتایج عکس این مطلب را مطرح نمودند، برای نمونه، شاور و برنان طی بررسی‌های خود دریافتند که گشودگی کمتر، منجر به رضایت کمتر و در نتیجه تعهد کمتر در روابط صمیمانه می‌شود؛ که می‌توان در تبیین آن گفت همان‌طور که مک کری و کاستا بیان داشته‌اند در میان پنج عامل بزرگ شخصیت، عامل گشودگی به تجربه پیچیده‌ترین عامل می‌باشد و درک و شناسایی مشکل است؛ بنابراین مطالعات و پژوهش‌های بیشتری باید صورت گیرد تا رابطه میان این عامل و خیانت زناشویی مشخص شود [۴۶].

³ Ross Ballet

¹ Botvyn & colleagues

² Watson, Fobard & Wise

۳- پلوسو، پاول. ر (۱۳۹۴). پیمان‌شکنی: مداخلات درمانی برای بحران‌های زناشویی. ترجمه: دکتر پریوش وکیلی، احمد خالقی. تهران: انتشارات ارجمند.

- 4- Allen, E. S. Atkins, D. C. (2005), The multidimensional and developmental nature of infidelity: Practical applications. *Journal of Clinical Psychology*, 61, PP.1371-1382.
- 5- Hall, J. H., & Fincham, F. D. (2009). Psychological distress: Precursor or consequence of dating infidelity? *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35, 143-159.
- 6- Amato, Paul R., & Previti, Denise (2003). People's Reasons for Divorcing: Gender, Social Class, The life Course, and Adjustment. *Journal OF Family Issues*, 5, 602-626.
- 7- Schonian, Sarah. (2013). Perceptions and Definition of Infidelity: A Multimethod Study.
- 8- Blow, A. & Hartnett, K. (2005). Infidelity in committed relationships II: A substantive review. *Jornal of Marital and family Therapy*, 31(2), 217-234.
- 9- Loudova, I. Janis, K. & Haviger. (2013). Infidelity as a Threatening Factor to the Existence of the Family. *Procedia- social and Behaavioral Sciences* 106, 1462-1469.
- 10- Aviram I & Amichai-Hamburger Y. (2005). Online infidelity: Aspects of dyadic satisfaction, self-disclosure, and narcissisms. *J Comput Mediat Commun*, 10, 74-84.
- 11- Adamopoulou, Effrosyni (2013). New facts on infidelity. *Economics Letters* 121, PP. 458-462.
- 12- Weiser, Dana. A & Weigel, Daniel. J. (2015). Investigating experiences of the infidelity partner: Who is the "Other Man/Women"? *Personality and Individual Differences* 85, 176-181.
- 13- Brewer, Gayle, Hunt, Danielle, James, Gail, & Abell, Loren. (2015). Dark Triad traits, infidelity and romantic revenge. *Personality and Individual Differences* 83, 122-127.
- 14- Brewer, G. (2014). Heterosexual and homosexual infidelity: The importance of attitudes towards homosexuality. *Personality and Individual Differences*, 64, 98-100.
- 15- Hall, J. H., & Fincham, F. D. (2009). Psychological distress: Precursor or consequence of dating infidelity? *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35, 143-159.
- 16- Ein-Dor, T, Perry-paldi, A, Hirschberger, G, Bimbaum, GE, Deutsch, D. (2014). Coping with

خانواده‌ها و اعضای آن، اثر منفی بر جای می‌گذارد، ظهور و شیوع پدیده خیانت است، مسئله‌ای که در جامعه ما کم هم نیست و دلایل زیادی می‌تواند در آن نقش داشته باشد که در قسمت‌هایی از این پژوهش به آن اشاره شد؛ اما چیزی که در اینجا مدنظر بود بررسی دلایل و عوامل بروز خیانت نیست، بلکه مطالعه افراد داری روابط فرازناشویی و پیش‌بینی خیانت از روی صفات بنیادی شخصیت است. بی‌تردید شخصیت و ویژگی‌های شخصیتی یکی از رایج‌ترین مفاهیم اساسی در حوزه علوم انسانی است و با کمی توجه در صحبت‌های روزمره متوجه کاربرد فراوان این مفهوم هستیم. گستردگی این مفهوم تا آنجایی است که بسیاری از پدیده‌های اجتماعی و روانی را تحت تأثیر قرار داده است، مسئله‌ی خیانت زوجین پیوند تنگاتنگی با مفهوم شخصیت دارد. مسئله‌ی خیانت زوجین به یکدیگر از مسائل مهم و پیچیده‌ای است که باید مورد توجه قرار بگیرد، ریشه خیانت افراد را می‌شود در ویژگی‌های شخصیتی آن‌ها جست‌وجو کرد.

تکرار این مطالعه بر روی نمونه‌های بیشتر و در جوامع مختلف با فرهنگ‌های متفاوت‌تر توسط پژوهشگران دیگر باعث می‌شود قابلیت تعمیم‌پذیری بیشتر نتایج بیشتر شود. با توجه به انگشت شمار بودن پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه خیانت زناشویی در ایران و اهمیت بنیان خانواده در کشور ضرورت بررسی‌ها و مطالعات هرچه گسترده‌تر پیرامون این موضوع و موضوع‌های مرتبط با آن بیشتر احساس می‌شود؛ و پیشنهاد می‌شود متغیرهای پیش‌بین دیگری در خیانت زناشویی مورد مطالعه قرار گیرد؛ مانند سبک‌های دلبستگی، باورهای ارتباطی، الگوهای ارتباطی زوجین و... همکاری نکردن جامعه‌ی آماری مذکور در انجام دادن پرسشنامه حاضر، به دلیل اینکه خیانت در جامعه ما یک موضوع تابو است و صحبت در این حوزه در بسیاری موارد ناخوشایند و جستجو و کنکاش پیرامون آن، تجسس در حوزه خصوصی افراد محسوب می‌گردد، از محدودیت‌های پژوهش حاضر بود.

منابع

- ۱- اکبری، زهرا؛ شفیع‌آبادی، عبدالله و هنرپروران، نازنین (۱۳۹۰). مقایسه‌ی سبک‌های دلبستگی در مردان متأهل با روابط فرازناشویی و فاقد روابط فرازناشویی. اندیشه و رفتار. شماره ۲۰. صص ۳۰-۲۵.
- ۲- قلی‌زاده، زلیخا؛ برزگری، لیلی؛ غریبی، حسن و باباپور خیرالدین، جلیل (۱۳۸۹). بررسی رابطه پنج عامل شخصیتی NEO-FFI با رضایت زناشویی. روان‌شناسی بالینی و شخصیت (دانشور رفتار سابق). سال هفدهم، شماره ۴۳. صص ۶۶-۵۷

- of gender, personality differences, and sociosexual orientation. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22 (3), 339-360.
- 30- Rusbult, C. E. (1983). A longitudinal test of the investment model: The development (and deterioration) of satisfaction and commitment in heterosexual involvement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 101-117.
- 31- Watson, D. Hubbard, B. & Wiese, D. (2000). General traits of personality and affectivity as predictors of satisfaction in intimate relationship: evidence from self and partner ratings. *Journal of Personality*, 63:3
- 32- Costa, P. T., Jr., & McCrae, R. R. (1992). Four ways five factors are basic. *Personality and Individual Differences*, 13, 653-665.
- 33- Robins, R.W., Caspi, A. and Moffitt, T.E. (2002). It's not just who you're with, it's who you are: Personality and relationship experiences across multiple relationships. *Journal of Personality*, 70, 925-964.
- 34- Botwin, M.D., Buss, D.M. and Shackelford, T.K. (1997). Personality and mate preferences: Five factors in mate selection and marital satisfaction. *Journal of Personality*, 65, 107-136.
- ۳۵- شیردل، ملیحه (۱۳۸۵). عوامل گرایش زنان و مردان متأهل به رابطه نامشروع جنسی. فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی. سال ششم. صص ۱۴۸-۱۳۳
- ۳۶- احمدی، حبیب. (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی انحرافات، ج ۱، تهران: سمت.
- 37- Pytilik, H. L. (2002). What do we assess when we assess a big five trait? A content analysis of the affective, behavioral, and cognitive processes represented in big five personality inventories. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 847-858.
- ۳۸- کنعانی، کبری. (۱۳۸۵). هنجاریابی و بررسی روایی و پایایی پرسشنامه پنج عامل عمده‌ی شخصیتی NEO-PI-R و بررسی نیم‌رخ روانی عواملان تصادف با استفاده از این پرسشنامه، پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد دانشکده‌ی روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد خوراسگان.
- 39- McCrae, R. R. & Costa, P. T. (1999). A five factor theory of personality. In L. A. Pervin & O. P. John (Eds.), *Handbook of personality: Theory and Research*. New York: Guilford.
- ۴۰- گروسی فرشی، م. (۱۳۷۷). هنجاریابی آزمون شخصیتی NEOPI-R و بررسی تحلیلی ویژگی‌ها و ساختار عاملی آن
- mate poaching: gender differences in detection of infidelity-related threats.
- ۱۷- خرمائی، فرهاد و فرمانی، اعظم (۱۳۹۳). بررسی نقش پنج عامل بزرگ شخصیت در پیش‌بینی صبر و مؤلفه‌های آن در دانشجویان. روان‌شناسی بالینی و شخصیت. سال ۲۱. شماره ۱۱. صص ۲۴-۱۱
- 18- Moyano, N., & Sierra, J. C. (2013). Relationships between personality traits and positive/negative sexual cognitions. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 13(3), 189.
- 19- Bourdage, J.; Lee, K., Ashton, M., & Perry, A. (2007). Big Five and HEXACO model personality correlates of sexuality. *Journal of Personality and Individual Differences*, 1506, 1516, Department of Psychology, University of Calgary.
- 20- Larsen, R.J. & Buss, D.M. (2002). *Personality psychology: Domains of Knowledge About Human Nature*. Boston: McGraw-Hill.
- 21- Buss, D. M. & Shackelford, T.K. (1997). Susceptibility to Infidelity in the First Year of Marriage. *Journal of research in personality*, 31, 193, 221.
- 22- Costa, P.T. and McCrae, R.R. (1989). *The NEO PI/FFI: Manual supplement*, Psychological Assessment Resources, Odessa, FL
- 23- Kozak, M. (1996). Interpreting cDNA sequences: some insights from studies on translation. *Mammalian Genome*, 7(8), 563-574.
- 24- Orzeck, T., & Lung, E. (2005). Big-five personality differences of cheaters and noncheaters. *Current Psychology*, 24, 274-286.
- 25- Soldz, S., & Vaillant G. E. (1999). The Big Five personality traits and the life course: A 45-year longitudinal study. *Journal of Research in Personality*, 33, 208-232
- 26- McCrae, R. R., & Costa, Jr, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 81-90.
- 27- Dijkstra, P. & Barelds, D.P.H. (2008). Self and partner personality and responses to relationship threats. *Journal of Research in Personality*, 42(2008)1500-1511.
- 28- Egan, V. & Angus, S. (2004). Is social dominance a sex-specific strategy for infidelity? *Journal of Personality and Individual Differences*, 36 (2004) 575-586.
- 29- Barta, W., & Kiene, S. (2005). Motivations for infidelity in heterosexual dating couples: The roles

- 52- Lalasz C. B. & Weigel, D. J. (2011). Understanding the relationship between gender and extradydic relation: Themediating role of sensation seeking on intentions to engage in sexual infidelity, University of Nevada, Reno
- 53- Roberti, J. W. (2004). A review of behavioral and biological correlates of sensation seeking. *Journal of Research in Personality*, 38, 256-279.
- 54- Huczynski A, Buchanan D. (2000). *Organizational behavior: an introductory text*. New York: Prentice-Hall.
- 55- Hendrick C, Hendrick SS.(1986) A theory and method of Love. *J Pers Soc Psychol.*; (30):392-402.
- در بین دانشجویان دانشگاه‌های ایران. پایان‌نامه دکتری. دانشگاه تربیت مدرس.
- ۴۱- گروسی فرشی، میرتقی. (۱۳۸۰). رویکردهای نوین در ارزیابی شخصیت، تبریز: انتشارات دانیال.
- ۴۲- کیامهر، جواد (۱۳۸۱). هنجاریابی فرم کوتاه پرسشنامه پنج عاملی NEO.F.F.I و بررسی ساختار عاملی آ (تحلیلی تأییدی) در بین دانشجویان دانشکده علوم انسانی دانشگاه تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.
- 43- Mccrae, R. R., & Costa, P. T. (2004). Acontemplated revision of NEO Five Factor inventory, *journalof personality and individual differences*, 36,587-596.
- 44- Yeniceri, Zuhul & Kokdemir, Dogan (2006) university students' perceptions of and explanations for infidelity: thedevelopment of the infidelity questionnaire (infq). *Social behavior and personality*, 2006,34(6), 639-650.
- 45- Schmitt, D. P. (2004). The Big Five related to risky sexual behaviour across 10 world regions: Differential personality associations of sexual promiscuity and relationship infidelity. *European Journal of Personality*, 18, 301-319.
- 46- Shaver, P. R., & Brennan, K. A. (1992). Attachment style and the big Wve personality traits: Their connection with romantic relationship outcomes. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 18,536-545
- ۴۷- کریمی، یاسمین؛ منیرپور، نادر و رحمتی، بیتا (۱۳۸۸). بررسی روان‌پویشی نقش عوامل شخصیتی در خیانت زناشویی. اولین همایش سراسری روان‌شناسی پویایی در ایران. تهران. دانشگاه شهید بهشتی.
- 48- Drigotas, S., Safstrom, C., & Gentilia, T. (1999). An investment model prediction of dating infidelity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77, 509-524.
- 49- Buss, D. M. (1989). Conflict between the sexes: Strategic interference and the evocation of anger and upset. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 735-747.
- 50- Simpson, J, A. (1990). Influence of attachment style on romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*. 59, 971.980.
- 51- Wiederman, M. W., & Hurd, C. (1999). Extradyadic involvement during dating. *Journal of Social and Personal Relationships*, 16, 265-275.

